

ธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียน

นำเสนอเมื่อ : 27 ส.ค. 2552

ธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียน

การบริหารจัดการเพื่อให้ภารกิจของโรงเรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาทุกฝ่าย

จะต้องมีส่วนร่วมในการบริหารอย่างจริงจัง

การศึกษาที่มีความสำคัญในการพัฒนาประเทศ เพราะการศึกษาเป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่การพัฒนาคน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดไว้ในมาตรา 6 ว่า การศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้คุณธรรม

มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

การจัดการศึกษาในประเทศไทยมีหน่วยงานที่จัดการศึกษาอยู่หลายหน่วยงานและหลายระดับ

โรงเรียนเป็นหน่วยงานของรัฐ

มีหน้าที่ในการบริหารจัดการศึกษาและให้บริการการศึกษาแก่ประชาชน

พัฒนาคนไทยทุกคนให้พร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงในสังคมโลก ตามมาตรา 9(2) มาตรา 41 มาตรา 42 ได้กำหนด

ทิศทางการจัดการศึกษาของชาติ

ได้มุ่งให้การจัดระบบการบริหารและการจัดการศึกษาของประเทศกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 22 กำหนดไว้ว่า

การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้

และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญมากที่สุด

กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มตาม

ศักยภาพ และมาตรา 29 กำหนดว่า ให้สถานศึกษารวมกับบุคคล ครอบครัวยุวมชน

องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา

สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน

โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชน มีการจัดการศึกษาอบรม

และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ

เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ

รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์พัฒนาระหว่าง ชุมชน

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542 : 6-22) การบริหารจัดการการศึกษา

ผู้บริหาร ครูผู้สอน

บุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องจะต้องเข้าใจในอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการเพื่อให้ภารกิจของโรงเรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาทุกฝ่าย

จะต้องมีส่วนร่วมในการบริหารอย่างจริงจัง โดยมีองค์กรอิสระทั้งภาครัฐและเอกชน

ตลอดจนผู้ปกครองและชุมชนคอยตรวจสอบการปฏิบัติงานของสถานศึกษาซึ่งหมายถึง

การตรวจสอบการทำงานของผู้บริหารและครูผู้สอนนั่นเอง

พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารมีความสำคัญต่อการบริหารงานเป็นอย่างมาก

การที่ผู้บริหารเป็นผู้มีคุณธรรม จะก่อให้เกิดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

บุคลากรมีความพึงพอใจและยินดีที่จะปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ เต็มความสามารถ

การบริหารจัดการที่ดี ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการมีส่วนร่วม มีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบ

พร้อมรับการตรวจสอบได้เสมอ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

องค์กรเจริญก้าวหน้าและมีคุณภาพ การบริหารจัดการที่ดี หรือธรรมาภิบาล

เป็นหลักการปฏิบัติงานที่ได้ประกาศไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหาร

ราชการบานเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2544

: คำนำ) หลักธรรมาภิบาลนี้ สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เน้นความพอเพียง

พอประมาณ มีเหตุผล ด้วยแนวคิดของหลักธรรมาภิบาลนี้เอง

ทำให้แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545 – 2549)

ได้กำหนดพันธกิจของชาติที่จะพัฒนารวมกันทั้งประเทศ โดยมีแนวคิดที่ยึดว่า

“คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา”

(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2544 : 2)

และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) ที่ว่า

“มุ่งพัฒนาสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน” สอนวิสัยทัศน์ประเทศไทย ได้กำหนดไว้ดังนี้คือ

มุ่งพัฒนาสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน คนไทยมีคุณธรรมนำความรอบรู้ รู้เท่าทันโลก

ครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง สังคมสันติสุข เศรษฐกิจมีคุณภาพ เสถียรภาพ และเป็นธรรม

สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพและทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน

อยู่ภายใต้ระบบบริหารจัดการประเทศที่มีธรรมาภิบาล

ดำรงไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

และอยู่ในประชาคมโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี

(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549 : ๖)